

Titel

Bly i maling

Blyholdige produkter er farlige. Derfor findes specielle regler for arbejde med disse, for eksempel måling af bly i blodet og i luften, arbejdshygiejne og velfærdsforanstaltninger, samt helbredsundersøgelser.

Forfatter

Arbejdsmiljøhuset / Lilian Bech

Udgivet

03/09/2004

Revisionsdato

04/04/2022

Artikel

Sikkerhedsorganisationen skal inddrages i planlægning af, hvordan man undgår bly. Personer, der arbejder med bly skal have taget en blodprøve. Den undersøges for bly, og arbejdstilsynet skal orienteres om resultatet. Arbejdstilsynet kan desuden påbyde kontrol af luftens indhold af blypartikler.

Facts om bly

Både blyhvidt og brunrødt blymønje blev før i tiden anvendt som pigmenter i stor udstrækning.

Blymønje har gennem tiderne ikke kun været anvendt som rusthindrende pigment, for eksempel på beslag. Mønje er også blevet brugt som spærrende maling efter afbrænding af maling med flamme.

Bly kan medføre sygdomme i nervesystemet, hjerneskader, kolik og blodmangel. Bly kan også nedsætte både mænds og kvinders evne til at få børn. Jo større koncentration af bly i blodet, jo større risiko for skader. Bly kan optages gennem lungerne ved indånding af blyholdigt støv, og via munden gennem mave- og tarmsystemet. Bly i maling kan ikke optages gennem huden. Når man spiser, drikker eller ryger, uden at vaske hænder, kan blystøv komme ind gennem munden og optages i kroppen. Når bly er kommet ind i kroppen, gemmer det sig i "depoter", blandt andet i knoglerne. Det kan tage lang tid at få bly udskilt igen.

Metodevalg

Vi kender ingen metoder, hvor blyholdig maling kan afrenses uden risiko for påvirkning af bly. Følgende metoder kan give en lavere udsættelse for bly end slibning, forudsat god arbejds-hygiejne:

Varmluftblæser kan i nogle tilfælde anvendes (se også værnemidler).

Malingsfjernere kode 2-1 og lavere er mulige alternativer. Hvis en gammel oliemaling eller alkyd skal afrenses, kan alkaliske midler (kode 00-4) ofte anvendes.

Slibende værktøjer bør være forsynet med afsug til støvsuger, så støvet fjernes ved kilden. Til totalafrensning af vinduer anvendes ofte vinkelslibere. Det er ikke muligt at montere sugekåbe på vinkelslibere, da denne gør det svært at se hvor man sliber. Af samme grund fjernes afskærmningen ofte, hvilket naturligvis ikke er lovligt.

Kontakt ARBEJDSMILJØHUSET for en snak om alternativer.

Værnemidler

Værnemidler skal vælges, så de giver tilstrækkelig beskyttelse: Arbejdsdragten skal være støvafvisende. Handsker skal passe til opgaven. Til slibning anvendes halvmaske med mindst P2-støvfilter - eller bedre:

En turbopumpe med hætte eller skærm. Hvis der anvendes varmluftblæser eller flamme (på små flader), anbefales mindst halvmaske med kombifilter (mindst A2P2) eller luftforsynet åndedrætsværn.

Øjenværn. Høreværn ved brug af støjende værktøjer. Hvis der anvendes kemiske farvefjernere, vælges beskyttelsesforanstaltninger efter kodenummer.

Arbejdshygiejne

Før spise-, drikke- og rygepauser – vask ansigt og hænder.

Efter arbejdstids ophør - badning og skift til almindeligt tøj.

Indtagelse af mad og drikke, samt rygning må ikke ske, hvor der arbejdes med bly.

Særligt arbejdstøj skal stilles til rådighed efter specielle regler, der afhænger af, hvor stor udsættelsen for bly er. Der findes regler for vask og opbevaring af det særlige arbejdstøj.

Arbejdsstedet rengøres dagligt på en ikke-støvende måde, fx støvsuger med passende filter.

Naturen

Hvis afrensning af fx vinduer er kraftigt støv- eller støjfrembringende, skal opgaven anmeldes til kommunen senest 14 dage før arbejdet påbegyndes.

Blyholdigt malingaffald skal som regel bortskaffes som farligt kemikalieaffald.

Undersøgelse for bly i maling

Om en maling indeholder bly, kan undersøges på flere måder:

Spørg personer med kendskab til bygningen. Det kan for eksempel være ejendomsadministratoren eller malermesteren.